

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 256/2024
03.06.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца Привредног друштва за трговину експорт импорт д.о.о. „Нектар“ Врање, чији је пуномоћник Милан П. Стојковић, адвокат из ..., против тужене АА из села ..., ..., чији је пуномоћник Милош Југовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4757/2022 од 06.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 03.06.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4757/2022 од 06.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 3308/19 од 04.02.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужена као рачунополагач у малопродајном објекту тужиоца одговорна за штету утврђену ванредним пописом дана 25.06.2017. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу, на име накнаде штете по основу утврђеног мањка по попису робе од 25.06.2017. године исплати износ од 94.141,23 динара, са законском затезном каматом од 26.06.2017. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 132.332,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4757/2022 од 06.12.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му, на име накнаде штете по основу утврђеног мањка по попису робе од 25.06.2017. године исплати износ од 94.141,23 динара, са законском затезном каматом од 26.06.2017. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је иста пресуда у ставу трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 132.332,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате. Ставом трећим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу првом изреке и тужба у том делу одбачена као недозвољена. Ставом четвртим

изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове првостепеног и другостепеног парничног поступка у износу од 134.331,30 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11... 87/18) побијајући другостепену пресуду у целини, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у оквиру овлашћења из чл. 408. Закона о парничном поступку и оценио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је била запослена код тужиоца по уговору о раду на одређено време почев од 01.11.2016. године до 30.09.2017. године, на пословима ... у малопродајном објекту тужиоца у Комисија тужиоца за ванредни попис робе и амбалаже у наведеном малопродајном објекту је 25.06.2017. године утврдила мањак који се огледа у разлици између залиха робе и робе по попису у износу од 188.282,46 динара и предложила да се мањком задуже одговорна лица (рачунопологачи у малопродајном објекту) и то тужиља и ББ, са по 94.141,23 динара. Тужена је приликом потписивања уговора о раду, потписала изјаву о малопродајном задужењу и обавези накнаде штете за случај мањка на роби у продавници тужиоца у којој је радила. Тужена није присуствовала наведеном ванредном попису, јер је била на боловању. Према налазу и мишљењу вештака економско-финансијске струке приложеним уз тужбу, тужилац је извршио попис у складу са важећим прописима, па би висина евентуалног дуга тужене према тужиоцу износила 94.141,23 динара. Према допунском изјашњењу овог вештака, према Правилнику о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем тужиоца, тужена није имала обавезу да присуствује ванредном попису, али је ту обавезу имао ВВ, јер је био рачунопологач и задужен са робом у малопродајном објекту, и да је након ванредног пописа утврђена тачна количина робе којом је задужен, и да током пописа нису утврђени расходи по основу кала, раствора, квара и лома, сходно Уредби о количини расхода на који се не плаћа порез на додату вредност.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и датог налаза и мишљења вештака, прихватајући његов правни став о основаности одговорности тужене за насталу штету, првостепени суд је оценио да су испуњене процесне претпоставке да тужилац тражи заштиту у судском спору, с обзиром да је образовао комисију за утврђивање штете и сачинио записник о насталом мањку и извештај о утврђењу одговорности запослених за штету, као и да је туженој послао опомену 22.02.2018. године којом је обавестио да постоји мањак, са којих разлога је усвојио тужбени захтев тужиоца.

Прихватајући утврђено чињенично стање првостепеног суда, другостепени суд је оценио да је првостепена пресуда донета уз погрешну примену материјалног права, из ког разлога је преиначио, дајући за своју одлуку разлоге које прихвата и ревизијски суд.

Одредбом члана 163. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 13/2017), прописано је да је запослени одговоран за штету коју на раду или у вези са радом, намерно или крајњом непажњом, проузрокује послодавцу, у складу са законом (став 1). Ако штету проузрокује више запослених, сваки запослени је одговоран за део штете коју је проузроковао (став 2). Ако се за запосленог из става 2. овог члана не

може утврдити део штете коју је проузроковао, сматра се да су сви запослени подједнако одговорни и штету надокнађују у једнаким деловима (став 3). Постојање штете, њену висину, околности под којима је настала, ко је штету проузроковао и како се накнађује, утврђује послодавац, у складу са општим актом, односно уговором о раду (став 5). Ако се накнада штете не оствари у складу са одредбама става 5. овог члана, о накнади штете одлучује надлежни суд (став 6).

По оцени Врховног суда, правилно закључује другостепени суд да запослени може одговорати за штету коју је на раду или у вези са радом намерно или крајном непажњом проузроковао послодавцу, што значи да је одштетна одговорност запосленог заснована на његовој кривици. Ако постоји основ одговорности, запослени се може обавезати да накнади штету ако је штета настала у узрочној вези са радом и ако не постоје разлози за искључење одговорности (нужна одбрана), стање нужде, дозвољена самопомоћ и пристанак оштећеног. Одговорност за штету може бити искључива, кореална и солидарна (одговорност више запослених за целу штету). Постојање штете, њену висину, околности под којима је настала, ко је штету проузроковао и како се накнађује, утврђује послодавац у поступку уз примену начела непосредности, усмености, саслушања штетника, материјалне истине и других процесних принципа, уз могућност коришћења свих доказних средстава. Ако постоји основ и услови одговорности и ако нема разлога за искључење одговорности, запослени се обавезује да послодавцу накнади проузроковану штету. О предузетим радњама и донетој одлуци се саставља записник и доноси образложено решење. Решење је коначно у првом степену и делује чим буде достављено запосленом, али нема својство извршне исправе, па се послодавац на основу њега не може принудно наплатити, али га запослени може добровољно извршити. Уколико запослени поступи по решењу, узима се да је проузроковану штету накнадио, али ако по одлуци не поступи послодавац се може обратити суду за накнаду штете. Дакле, послодавац може покренути поступак пред судом тужбом ако су испуњени услови да је спровео поступак утврђивања одговорности запосленог и донео акт којим је утврђена његова одговорност и обавеза накнаде штете у одређеном износу, као и да је запослени одбио да добровољно поступи по наведеном акту. Поступак утврђења одговорности од стране послодавца је процесна претпоставка за остваривање судске заштите, која је у конкретном случају изостала. По оцени Врховног суда, правилно закључује другостепени суд да се извештај пописне комисије и вештачење које је обављено на иницијативу тужиоца не могу уподобити акту послодавца којим се утврђује одговорност запосленог за штету причињену послодавцу сагласно члану 163. став 5. Закона о раду. Тужилац је на наведени начин утврдио постојање висине штете, користећи се и налазом вештака финансијске струке да је попис правилно спроведен, али не и околностима под којима је штета настала, ко је штету проузроковао и како се накнађује, већ је тужбом тражио да се утврди одговорност тужене за штету утврђену ванредним пописом, пропуштајући да спроведе процесну законску процедуру пре тражења судске заштите. Због наведеног пропуста тужиоца, правилно закључује другостепени суд да нису испуњене материјално-правне претпоставке за његов успех у парничном поступку којим се тражи обавезивање тужене да му надокнади штету, па како је првостепени суд на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, одредбу члана 163. став 5. и 6. Закона о раду, правилно је другостепени суд првостепену пресуду преиначио у ставу другом изреке и одбио тужбени захтев.

С обзиром да суд није овлашћен да у судском поступку утврђује одговорност запосленог уколико то својом одлуком није учинио послодавац, правилно је другостепени суд поступио када је првостепену пресуду укинуо у ставу првом изреке и

у том делу тужбу одбацио као недозвољену, јер одлука о таквом захтеву не спада у судску надлежност.

Како је другостепени суд правилном применом члана 163. Закона о раду приликом одлучивања о основу одговорности и узроку штете запосленог, неприхватљиви су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић